

Cushing Sendromlu Hastalarda Tedavi Öncesi ve 1 Yıllık Tedavi Sonrası Uyku Paternlerinin Belirlenmesi

¹Sevda İsmailoğulları, ¹Sedat Tarık Fırat, ¹Züleyha Karaca, ¹Fatih Tanrıverdi, ¹Kürşad Ünlühızarıcı,
¹Fahrettin Keleştimur

¹Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokrinoloji Bilim Dalı, Kayseri
²Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı, Kayseri

Amaç: Kortizol ve CRH'nın uyku üzerine negati etkileri olduğuna dair yayınlar vardır. Cushing sendromu (CS) hastalarında da uyku ile ilgili şikayetler sık bildirilmektedir. Fakat çok az çalışmada polisomnografi (PSG) kullanılmıştır. Uyku hastalıklarının prevalansı da bu hasta grubunda net bilinmemektedir. Bu çalışmada amacımız CS hasta grubunda uyku hastalıklarının sıklığını belirlemek ve tedavi öncesi ve sonrası uyku yapısındaki değişiklikleri incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışma, yaşları 18-65 arasında olan 38 CS hastası ve 10 sağlıklı gönüllü ile kontrollü prospektif olarak yapıldı. Kontrol grubu ve hastalar tedavi öncesi ve tedaviden 1 yıl sonra uyku hastalıkları açısından sorgulandı ve PSG'leri yapıldı.

Bulgular: Cushing sendromu hastalarının 17'sinde(%51) apne hipopne indeksi ≥ 5 saptandı. CS hastalarının 5'inde(%15) PLMI ≥ 15 üzerinde idi. İnsomni 20 hastada (%60) tariflenirken, 2 hastada (%6.1) huzursuz bacaklar sendromu tariflendi. Hastaların hiçbirinde hipersomni şikayeti tariflenmedi. Evre N2 oranı CS'li hastalarda kontrol grubuna göre daha yüksek iken evre N3 ve evre R oranı kontrol grubuna göre daha düşük bulundu. Evre N2,N3 ve R ile serum, idrar ve tükürük kortizol düzeyleri arasında korelasyon yoktu. Uyanıklık reaksiyonu indeksi, apne hipopne indeksi (AHİ), ortalama O2 satürasyonu, minimum O2 satürasyonu, uyku sırasındaki O2 satürasyonunun %88'in altında olduğu süre, periodik bacak hareketi indeksi açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmadı. Ortalama kalp hızı ve minimum kalp hızı hasta grubunda kontrol grubuna göre yüksekti. Ortalama kalp hızı ve minimum kalp hızı ile serum, idrar ve tükürük kortizol düzeyleri arasında korelasyon yoktu. Tedaviden sonra 1 yılı tamamlanan 24 CS hastasının ve kontrol grubunun PSG verilerine göre evre N2 oranı ve uyku sırasındaki O2 satürasyonunun %88'in altında olduğu süre tedavi sonrasında azalırken evre N3 oranı ve ortalama O2 satürasyonu ise tedavi sonrasında arttı. Uyanıklık sayısı, toplam uyku süresi, ilk uykudan sonraki uyanıklıkların süresi, uyku latansı, REM uyku latansı, uyku etkinliği, evre N1 ve R oranları, uyanıklık reaksiyonu indeksi, apne hipopne indeksi (AHİ) açısından ise tedavi sonrasında tedavi öncesine göre anlamlı fark saptanmadı. CS'li hastalarda tedavi sonrası evre R oranı kontrol grubundan düşüktü. Diğer parametrelerin tedavi sonrası değerleri ile kontrol grubu arasında anlamlı fark yoktu.

Tartışma: CS hastalarında insomni ve uyku apnesi sıktır. CS tedavisi hastalardaki N3 oranını artırarak hastaların uyku kalitesinin artmasını sağlar.